

Blok tematyczny: Ja i moja rodzina.

Temat dnia: Czekamy na Boże Narodzenie.

Cel lekcji: zwrócić uwagę na wyjątkowy charakter Świąt Bożego Narodzenia. Wprowadzić nowe słownictwo. Określić materiały przydatne do budowy szopki, pokazać różne wzorce szopek. Kształcić pracę w zespole.

Pomoce:

Uczeń: przybory szkolne.

Nauczyciel: Zdjęcia różnych szopek, rozsypanka wyrazowa, duże tabele do pracy w grupach, wklejka z kolędą i eliminantka dla każdego ucznia, tabelki z wyrazami do zeszytu.

Zapis w dzienniku: Powitanie w formie zdania złożonego ze wskaźnikiem zespolenia "który". Wpisanie daty. Wyczytywanie tematu lekcji z eliminantki. Słuchanie kolędy: "Przybieżeli do Betlejem..." .

Opowiadanie N. o tradycji budowy szopek. Miejsce szopki w domu. Materiały, z których zbudować można szopkę świąteczną. Ćwiczenia słownikowe. Utrwalanie nowych wyrazów w formie pytań i odpowiedzi. Praca w grupach. Rodzaje papieru, rodzaje materiałów. Postacie betlejemskiej szopki.

Przebieg zajęć:

1. Powitanie. Dzieci siedzą w ławkach, N. prosi, aby po słowach powitania wstawały te, których dotyczy to powitanie.

N. mówi:

Witam wszystkie dzieci, które czekają na Boże Narodzenie.

Witam wszystkie dzieci, które odwiedził św. Mikołaj.

Witam wszystkie dzieci, które lubią ubierać choinkę.

Witam wszystkie dzieci, które lubią śpiewać kolędy.

Witam wszystkie dzieci, które robiły kiedyś szopkę bożonarodzeniową. (itp.)

2. Wyczytywanie tematu lekcji z eliminantki (eliminantka to rodzaj szarady, osoba, stosując określony klucz, odczytuje hasło).

2. Wybierz wyrazy, które **nie** zawierają następujących liter: **f, g, h, j**. To będzie temat naszej lekcji.

czekamy	Jabłko	gołąb	grzyb
grzmot	Na	jeż	jagódka
harmonia	Fala	Jasiek	czyha
hultaj	garnek	Boże	Jajo
jaskółka	wahadło	kojot	Narodzenie
bohater	Gęś	foka	fortepian

N. pyta: Co można robić w oczekiwaniu na Boże Narodzenie?

3. Słuchamy kolędy: "Przybieżeli do Betlejem..." Link poniżej. N. rozdaje uczniom tekst kolędy do wklejenia w zeszytcie.

4. Opowiadanie N. o tradycji budowania szopek. W oczekiwaniu na Boże Narodzenie można budować szopkę bożonarodzeniową, by potem postawić ją w honorowym miejscu, np. na stole wigilijnym albo pod choinką.

3. Materiały, z których zbudować można szopkę świąteczną:

- Osnowa:

karton po butach, skrzynka drewniana po napojach, odpowiednio wydrążona łupina orzecha kokosowego.

Utrwalanie słownictwa:

N. pyta:

Z czego można zrobić osnowę (obudowę) szopki?

Można ją zrobić z drewnianej skrzynki, z kartonu, z łupiny orzecha kokosowego (Pytanie i odpowiedź powtarza się kilkakrotnie, ważne, by pytanie stawiały także dzieci).

Osnowa może być na różne sposoby oklejona: papier, papierki po cukierkach, łupiny orzechów laskowych lub włoskich, resztki tkanin i innych materiałów do twórczego przetworzenia. Ciekawie wygląda także szopka obrobiona w całości na szydełku.

Pytania i odpowiedzi jak wyżej.

N. kładzie na stolikach dzieci (praca w grupach) różne rodzaje papieru i pyta:

Co to jest? (To jest papier).

Jaki papier możemy zastosować do produkcji szopki? (dzieci nazywają leżące przed nimi materiały, korzystając z pomocy N.).

Szary papier, gazety i tektura.

Praca w grupach:

Grupa otrzymuje dużą tabelkę do uzupełnienia. Dzieci wypełniają ją wspólnie, wybierając odpowiednie wyrazy z rozsypanki wyrazowej. N. wskazuje wyrazy, które do tabeli mają wpisać samodzielnie i wówczas konsultują z N. ortografię. Do zeszytu zostają wklejone małe tabelki z tym samym wzorem wyrazowym. N. kontroluje na bieżąco uczniowską pisownię.

Zapis w dużej tabeli, którą otrzymała cała grupa:

papier	Tkanina	łupiny orzecha	Drewno
szary	Bawełniana	laskowego	drobne deseczki
kolorowy	Wełniana	włoskiego	Zapałki
tektura	plótno	kokosowego	patyki do

			szaszłyków
bristol	kolorowe nitki	Arachidowego	wykałaczk
papierki od cukierków	tkaniny jutowe	Pistacjowego	Trociny

W tabeli zaznaczono wyrazy do samodzielnego wpisania. N. objaśnia najpierw problemy ortograficzne. Wyjaśnia uczniom, że wyrazy polski i ukraiński są bardzo do siebie podobne i wskazuje na miejsce wymiany ó:o. Może także narysować dzieciom tunel ortograficzny, podpisując pod wyrazem polskim wyraz ukraiński.

N. objaśnia także, że "ów" w zakończeniu polskich wyrazów pisze się przez "ó" i podaje inne przykłady: chłopc^{ów}, but^{ów}, stoł^{ów}, telefon^{ów} itp.

- Dach.

Z czego można zrobić dach szopki? (słoma, siano, deseczki wyklejone łupinami orzecha).

4. Ustalamy tradycyjne postacie betlejemskiej szopki. N. operuje odpowiednimi obrazkami: Dzieciątko Jezus, Maria, Józef, wołek, osiołek, owieczki (mogą być jeszcze inne zwierzęta), anioł, trzej królowie, pasterze. (metoda wielokrotnego powtórzenia poznanych słów).

4. Elementy ortografii. Wymiana "rz" do "r".

trzej, bo trójka

pasterze bo pasterski.

N. rysuje na tablicy "tunel" ortograficzny, aby objaśnić dzieciom, co oznacza określenie wymiana.

p	a	s	t	E	rz			
p	a	s	t	E	r	S	K	i

t	r	ó	j	K	A
t	rz	E	j		

Wymiana może zachodzić wyłącznie między wyrazami tej samej rodziny albo między różnymi formami gramatycznymi tego samego wyrazu.

t	r	ó	j	K	a
t	rz	E	ch		

W obu tabelkach w tunelu ortograficznym widać miejsce wymiany r : rz oraz wymianę: ó : e.

5. Plan klasowej szopki: Dokonujemy podziału. Każde dziecko w klasie wykona wybraną postać szopki. Ustalamy jedynie materiał wykonawczy, aby zachować jednolitość stylistyczną. Może to być

np. masa solna. W przygotowaniu osnowy pomoże N. lub jeden z rodziców. Zadaniem dzieci będzie odpowiednie oklejenie dachu gotowej już szopki i ewentualne pomalowanie szczegółów, a także zrobienie tła. W tym celu użyć można firanki pomalowanej na niebiesko. Do niej doklejamy nieduże żółte lub złote gwiazdki.

Na kolejnych zajęciach dzieci złożą swoją szopkę w jedną całość.

Zadanie domowe. Wykonaj postać do naszej szopki, powtórz wyrazy poznane na lekcji.

Posłuchaj kolędy, naucz się na pamięć, pośpiewaj.

Aneks dla N.

Informacja o szopkach krakowskich

Szopki bożonarodzeniowe są powszechną tradycją nie tylko w kościołach, ale także w polskich rodzinach i szkołach. Konkurs szopek organizują często szkoły i muzea etnograficzne. W niektórych rodzinach przygotowuje się szopki w gronie rodzinnym. Ta tradycja scala rodzinę, podnosi rangę wspólnoty, uświadamia, że wspólnie podejmowane działania stanowią o sile rodziny, jednością ją. Twórcze działanie rodziny w tej dziedzinie to ważny element świątecznych przygotowań. Potem gotowa szopka ustawiona zostaje w eksponowanym miejscu i obok choinki pełni ważną funkcję w obszarze świątecznej, rodzinnej „scenografii”.

Specjalną tradycję ma szopka krakowska. Jest absolutnym unikatem, ma swój wyróżniający się styl, niepodobny do stylu innych regionów Polski w zakresie szopkarstwa. Jest konstrukcją wielopoziomową tworzoną z lekkich nietrwałych materiałów, przede wszystkim z papieru oraz kolorowej folii aluminiowej. Krakowscy szopkarze nawiązują do architektury Krakowa, zatem w wieżach i wieżyczkach miniaturowych i bardzo dużych szopek można się doszukać powszechnie znanych wzorców. Tradycja sięga dziewiętnastego wieku. Pierwsze krakowskie szopki tworzyli cieśle i murarze. Przeważnie były to stajenki betlejemskie na tle skalistego krajobrazu. Umieszczano w nich figurki Dzieciątka, Maryi, Józefa. Było to dodatkowe zajęcie martwego sezonu budowlanego. Od połowy XIX wieku zaczęły się stopniowo tworzyć w Krakowie osobny cech szopkarzy. Tradycja rozwijała się w nierównomiernym tempie, ale gdy w 1937 roku w Krakowie ogłoszono oficjalny konkurs na szopkę rozpoczęła się "prawdziwa kariera" krakowskiej szopki. Od lat tworzą je całe rodziny szopkarzy, przekazując tę tradycję kolejnym pokoleniom. Autorami są dorośli i dzieci. Raz na rok na rynku w Krakowie pojawiają się setki szopek. Ustawia się je wokół pomnika Adama Mickiewicza, przed kościołem Mariackim i w pobliżu Sukiennic.

Strony internetowe prezentujące różne polskie szopki:

https://www.google.com.ua/search?q=szopka+krakowska&rlz=1C2GKLB_enUA666UA666&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiLqNDBldPTAhWF3SwKHcCVACKQ_AUIBigB&biw=1366&bih=662&dpr=1

https://www.google.com.ua/search?q=szopka+g%C3%B3rska&rlz=1C2GKLB_enUA666UA666&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwi3oaeBlTPTAhWI1yKHWCIDmsQ_AUIBigB&biw=1366&bih=662

https://www.google.com.ua/search?q=szopka+z+kujaw&rlz=1C2GKLB_enUA666UA666&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjPIMP2odPTAhXJjiwKHVupBvQQ_AUIBigB&biw=1366&bih=662

https://www.google.com.ua/search?q=szopka+z+mazowska&rlz=1C2GKLB_enUA666UA666&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiN1JCSp9PTAhVB3iwKHRinA-8Q_AUIBigB&biw=1366&bih=662

Link z kolędą "Przybieżeli do Betlejem": <https://www.youtube.com/watch?v=RqU00XhhRfk>